



**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginæ
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

Libelli compositionis Rei inquisiti. Form. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

Nicol. lucubr. can. lib. 3. titul. 5. de præb. n. 18. versic. pro limitatione, & bene Rot. coram Manzaned. dec. 583. per totum. Ricc. dec. 96. num. 6. 7. 8. & seqq. part. 4. quem vide. Unum autem certum erit, quod quidquid sit in foro exteriori, quoad iustitiam appellationis, in interiori saltem Episcopus, minus bene eligens exactam rationem Deo reddet, apud quem nulla excusatio valebit, cum arcanorum cognitor, & Judex sit cap. erubescant in fin. 32. dist. Novar. cap. novit. de judic. notab. 1. est autem hic notandum quod S. Congr. Concilii sæpius indistinctè tenuit, dari appellationem quoad effectum devolutivum, etiam ab examinatorum reprobatione, ut testatur Nicol. lucubr. can. in addit. nu. 13. pag. mihi 356.

Libelli compositionis Rei
inquisiti.

FORMULA III.

SUMMARIUM.

- 1 Reus petens admitti ad compositionem, non debet fateri delictum, nè incurrat infamiam.
- 2 Simplicitas est multiplex, & enumerantur species ibi.
- 3 Dolus ex quibus excludatur, & ex quibus præsumatur ostenditur, & nu. 4.
- 5 Compositio à Fisco non debet admitti, nisi obtenta remissione partis.
- 6 Compositiones à Fisco admitti non debent sine justa causa.
- 7 Causæ justæ admittendi reum ad compositionem referuntur.

- 8 Episcopi habeant in eorum Diocessibus merum, & mixtum imperium, & gratiam faciunt reis, illosque ad compositionem admittunt.
- Vicarius Generales facultate ordinaria non potest reos ad compositionem admittere. ibi.
- 10 Episcopi tenentur multas, & penas pecuniarias voluntarias applicare usibus piis.
- Reus non admittitur ad compositionem, nisi post completam processum. ibi.
- Compositio non debet admitti in criminibus gravibus, vel in quibus Episcopus non potest de jure dispensare. ibi.
- Compositio etiam à reo spontè oblatam non admittitur, ubi non constat factam ex præsumptionibus de delicto. ibi.
- 14 Episcopus carcerans indebitè, & sine delicto Clericum, peccat mortaliter, & tenetur ad damnam.
- 15 Episcopus in causis criminalibus clericorum quomodo se gerere debeat præscripti Sac. Congr. Concilii in Decreto quod affertur.
- 16 Compositiones non debent admitti in delictis, quæ scandalum afferunt, prout est delictum celebrationis plurium missarum eadem die.
- Sacerdos pluries celebrans in eadem die peccat graviter, & rejicitur. Anon. ibi, & nu. 18. & 19.
- 20 Sacerdos celebrans pluries in nocte Nativitatis D. N. Jesu Christi potest puniri.
- 21 Sacerdos non potest celebrare in die Sabbati Sancti.

EGO N. reperiens me processatum, & carceratum in hac Curia Episcopali N. pro crimine asserto N. (& explicetur prætensum crimen) licet innocens, & immunis sim à tali delicto, & si fortè in aliquo erravi (quod non credo: nec admitto) ignorans cum simplicitate, & sine dolo feci; nihilominus considerans quod statui meo non convenit lites fovere, & habere cum Fisco; Ideo ut ab expensis, & vexationibus redimar, & ad omnem meliorem finem, & effectum suppliciter exoro Illustris. & Reverendis. D. N. Episcopum, ut velit suprascripto Processui finem, & Fisco silentium imponere, spontè, & totaliter me submitteus ad penam, & penitentiam quam digna-

dignabitur mihi imponere, & assignare, illamque pro gratia profiteor me recepturum, quam &c.

Ita supplico, & isto Ego N.

Recepto hoc libello, Episcopus rescribat -- fiat de actis & citetur pars exequuto rescripto, & habita remissione partis (si adest,) eaque exhibitae, poterit Decretum compositionis extendi modo sequenti, vel simili.

Form. Decreti Compositionis.

ATTENTIS remissione Partis, nec non qualitate Delicti, & delinquentis, ac aliis justis de causis animum nostrum dignè moventibus, supradictum N. inquisitum pro & causa de quibus in Processu, ad compositionem, quam Curiae, & Fisco spontè obtulit, & ad quam admitti postulavit, admittimus, & solutis per eum in manibus Depositarii pœnarum nostræ Curiae scutis ipsum absolvimus, & totaliter liberamus, Fisco silentium imponimus, & pro dicta causa amplius non molestari volumus, & mandamus omni &c.

N. Episcopus N.

N. Cancellarius.

Emanato compositionis rescripto, Reus illud acceptare debet, & in calce ejus se subscribere dicendo.

Ego N. libere, & spontem accepto supradictum Decretum compositionis cum gratiarum actione.

Die acceptum, & publicatum fuit supradictum compositionis Decretum presentibus N. & N. Testibus.

N. Cancellarius.

Si Reus scribere nesciat, tunc Cancellarius cautè agendo, illius instantias in actis referat coram testibus rogati: si verò reus sit absens non admitatur ad compositionem per Procuratorem sine speciali mandato, & data fidejussione compositionem solvendi.

ADNOTATIONES.

1 QUOD NON Credo NEC ADMITTO. Hoc dicitur in libello nè videatur reus fateri delictum: quia hoc esset incurere infamiam facti: exprimitur autem causa cur petatur compositio, idest ad redimendam vexationem nè dicatur fieri ob timorem pœnæ juxtà admonitionem, & cauthelam traditam à Guazzin. ad

defens. reor. defens. 34. cap. 1. num. 8. Gallin. in glos. ad const. Ægid. lib. 4. cap. 14. num. 5.

CUM SIMPLICITATE, ET SINE DOLO FECI. Multiplex est simplicitas: alia est columbina, quam Christus Salvator noster docet dicendo -- estote prudentes sicut Serpentes, & simplices sicut Columbæ, Matth. 10. sic fuerunt Job, & Jacob: alia est sim-

O 4 pli-

PLICITAS, quæ opponitur duplicati, de qua loquitur Eccles. 2. *ve duplici corde*, & hæc auget vitam, unde dicitur in Proverb. 2. *qui recti sunt habitabunt in terra, & simplices permanebunt in ea*, alia est simplicitas juris, quæ segnities seu inertia appellatur *l. tertia §. fin. de suspect. tutor.* alia est simplicitas sexus, ut in Mulieribus: alia est simplicitas erroris seu hæretica ut in Rufficus, & talibus simplicibus, modo abfit pertinacia, parcendum est Sebast. Medic. *de leg. & statut. in reperi. cap. erit. 4. distinct. num. 115. & seq. Graff. decis. cur. part. 1. lib. 2. capit. 8. num. 40.*

3. Dolus autem, & Fraus de jure non præsumitur *l. quoties §. qui doloff. de probat.* Dolus malus in jure definitur quod sit omnis calliditas, fallacia, machinatio ad circumveniendum, fallendum, & decipiendum alterum adhibita, ut in *leg. prima §. dolum ff. del. dol. & ad infligendam pœnam iste dolus requiritur, non eorum sufficit lata culpa Raynald. observ. crimin. tom. primo cap. 4. §. primo, num. 21. versic. secundo quia, & idem mitius punitur, qui fuit delinquens per culpam latum, quam qui fuit in dolo Medic. loc. cit. num. 114. & latè Guazzin. ad defens. reor. defens. 33. capit. 18. per totum. Item doli, & fraudis suspicio, cessat in homine nobili, probo, & divite Gratian. disceptat. 625. numer. 27. & 28. & in aliis ubi non resultat aliquod lucrum cui dolus imputetur Sperell. decisio 50. num. 69. Rota coram Cavalex. decisio. 398. num. 6. & 7.*

4. Præsumitur tamen ex aliis pluribus. Primò contra eum, qui non facit, quod facere tenetur Panimoll. decisio. 54. annot. 3. num. 50. Secundò ex modicitate pretii. Tertio ex ænormissima læsione. Quarto ex defectu solemnitatium non adhibitarum. Quintò ex fuga debitoris. Sextò est actu clandestino. Septimò in eo qui non transit per viam rectam. Octavo ex mendacio ad mentientis commodum tendente. Has, & plures alias doli præsumptiones refert Sebast. Medic. *de fortuit. casib. part. 1. quæst. 10. num. 19.* Et quod in dolo præsumatur qui utitur cauthelis insolitis dicunt Menoch. *de arbitr. cas. 225. numer. 18.* Sperell. *decisio 5. nu. 52.* Et quod

fraus arguatur ex novitate, quando quid tentatur contra jus, Gaballin. in *glof. ad constitut. Egid. lib. 4. cap. 4. verb. novitate*, & ex celeritate, & vicinitate actus idem Gaballin. *ibidem lib. 4. cap. 79. ver. Conflium.*

5. **ATTENTIS REMISSIONE PARTIS ETC.** Compositio rei admitti non debet, nisi prius concordata sit pars, aliàs non tenet, delinquenti non suffragatur, & Judex peccaret mortaliter Graff. *consil. lib. 5. de pœnit. consil. 1. num. 13.* Guazzin. *ad defens. reor. def. 34. cap. 3. num. 1.* Ricc. *in prax. part. 4. resolut. 121. numer. primo*, Nisi tamen in casu, quo offensus non adesset, vel esset incognitus: vel deorum requisitus, obstinatè recusaret dare consensum: nam in istis circumstantiis admittitur compositio, etiam non obteuta remissione partis Graff. *dict. consil. primo, de pœnitent. num. 24. & 25.* Guazzin. *id. cap. 3. num. quinto.* Verùm si pars offensus renuat præstare consensum remissioni propter interesse pecuniarium, vel ætimationem damnorum passorum non liquidatorum; tunc concedenda erit, & admittenda compositio, præstita fidejussione de stando juri, & judicatum solvendi.

6. **ET ALIIS JUSTIS DE CAUSIS.** Compositiones, ut licite fieri possint, & admitti, exigitur juxta causa: non enim hæc commutatio pœnæ debet conferri in personas in quibus non sit medicina correctionis, scilicet in illis, qui soliti sunt delinquere, seditiosi, & malæ famæ, & propterea non nisi procedenter admittendæ sunt ut respondit *de Congregat. Episcop. in Montisfalsci 12. Augusti 1650.* apud Nicol. in *fof. ver. compositio*: Nam si passim admitteretur, occasionem maximam delinquentibus præstarent: unde dicit *tex. in cap. pauper. 11. quæst. 3.* quod nullam reus pertimescit culpam quam redimere nummis existimat.

7. Causæ autem justæ, & rationabiles possunt esse. Prima, quando pœna pecuniaria à reo magis timetur quam alia. Secunda, si reus sit senex, vel ætate minor, nam istis facilius lex indulget. Tertia, temporis lapsus, qui pœnam minuit. Quarta, ubi crimen fuit

commiffum sine dolo, & per simplicitatem. Quinta, quando reus est bonæ æstimationis, & famæ nec est solitus delinquere; & aliæ similes per cordatum Judicem dijudicandæ.

8 **ADMITTIMUS**. Cum Episcopi habeant in propria Dicecesi merum ac mixtum imperium, ac ad instar Principum possint gratiam facere de delictis, saltem de consuetudine, ut communiter firmant Ricc. in *prax. par. 1. resol. 315. num. 4.* & *resol. 203. num. 2. part. 2.* Genuen. in *prax. cap. 55. num. 3. secund. impres. Neap. 1602.* Guazzin. *ad defens. reor. def. 34. cap. 3. num. 6.* Sperell. *decis. 116. num. 78.* & *decis. 128. nu. 56.* Conc. *ref. crim. verb. Episcopus ref. 1. num. 2.* & cæteri ab eis allegati, & non solum respectu ad clericos, sed etiam ad laicos in delictis mixti fori quoties prævenerint Concil. *ibid. num. 8.* & non solum ante Sententiam, sed etiam post latam sententiam, etiam si in ea non sit reservata facultas aggregandi, ut de veriori tenet Raynald. *observ. criminal. supplement. ad cap. 7. suppl. 7.* & 8. non ambigitur, quod valide, & licite valeant reos ad compositiones admittere, ut ajunt omnes mox citati: Nam cum Ecclesia sanguinem abhorreat, & semper mitius agat cum delinquente, compositio dicitur potius commutatio pœnæ, quam remissio, ut advertit Guazzin. *dict. defens. 34. cap. 1. n. 4.* Est tamen verum, quod est unum de reservatis Episcopo: adeo ut Vicarius Generalis sola sua potestate ordinaria, non potest reos ad compositionem admittere, ut probat Sperell. *dec. 116. nu. 84.* & *seqq.* sed exigitur specialis delegatio.

9 Has autem Compositiones non possunt Episcopi sibi ipsis applicare, sed in pauperes, & pios usus erogare tenentur, ut probavi *tom. 1. tit. 1. annot. ad form. 13. per tot.* & est adeo verum, quod si non faciant, etiam post eorum mortem detrahantur ex spolio: Etenim propositio olim dubio in Sacra. Congregat. Concilii, An pœnæ pecuniaræ, quas Episcopus pro se retinuit post ejus obitum essent deducendæ ex Spolio, *sub die 7. Aprilis 1618.* Congregat. declaravit: *Si Episcopus prædefunctus indiguerit*

potuisse pro eo retinere eas tantum pœnas, quæ à Sacra. Canonibus, vel statutis Synodalibus pro delictis fuerint definitæ, alias vero arbitrarias nequaquam: pœnas vero non residuum, Concubinariorum, ac multas pecuniarias semper piis locis fuisse applicandas, ac proinde si Episcopus pœnas arbitrarias, aut quas Concilium jubet locis piis applicari in alios usus insumpserit, item si alias, ut proponitur limitatas sibi non indigenti retinuerit, his causibus pœnas hujusmodi esse prius deducendas ex Spolio Episcopi, & piis locis, vel usibus applicandas, *lib. 155. pag. 18.*

10 Item advertere debent Episcopi, quod Compositio non admittitur ante completum processum informativum, ac datis defensionibus Sacra. Congregat. Episc. apud Nicol. in *Flosc. verb. Compositio num. 2.* Guazzin. *ad defens. reor. def. 34. cap. 1. num. 2.* & quod eo completo, tunc admittitur Compositio, si delictum non est plene, & concludenter probatum, & reus ex actis non potest in pœnam ordinariam condemnari, ut advertunt Guazzin. *loco mox citato,* & Ricc. in *prax. par. 4. resol. 122. nu. 1.* Item, quod non est admittenda in criminibus gravibus, quibus pœna de jure taxata reperitur, vel merentur depositionem, vel manifesta sunt, aut in quibus Episcopus de jure dispensare non potest, *Grass. d. conf. 1. de pœn. num. 5.* Ricc. in *prax. d. ref. 122. num. 2.* & 3. *part. 4.* Item, quod non est admittenda, neque acceptanda etiam si sponte à reo offeratur, quoties ex Processu non appareat quid substantiale criminis, & non adsint saltem indicia, & præsumptiones, quæ accusatum notabiliter gravent, aut fama vexet: Si enim Episcopus, vel alius Judex Ordinarius sine causa, & delicto componeret, graviter peccaret Guazzin. *d. defens. 34. dict. cap. 1. nu. 2. in fine.*

11 Quæ etiam advertenda erunt in Clericorum captura, & carceratione decernenda: nam si Episcopus ad illam deveniret absque probatione, & existentia, vel saltem vehementibus indicis, & juridicis præsumptionibus delicti, non solum peccaret mortaliter, ut firmat in terminis Guazzin. *Jun. ad de-*

defens. animar. lib. 2. def. 2. cap. 19. n. 9. Sed Censuram Canonis, si quis suadente, non evaderent, Genuen. in *prax. cap. 33. nu. 3.* Piafec. *prax. part. 2. cap. 4. art. 14. de pæn. corp. nu. 2.* imò teneretur ad damna, & expensas per Clericum carceratum passa, ut plurimum DD. auctoritate probat Guazzin. loco mox citato, quorum sententiam (quæ communis est apud Farinac. de *carcerib. & carcerat. quæst. 27.*) amplexa est etiam Sac. Congregat. Concilii in una Comen. 9. Septembris 1702. in responsione ad secundum, confirmata (acriter Fisco Episcopali, & parte informantibus) r. Martii 1704. in qua Episcopum ob indebitam carcerationem Presbyteri, ad refectionem expensarum, & damnorum per carceratum passorum teneri declaratum fuit.

12 Ideoque cum in hoc olim excessisse Archiepiscopum Messan. per viam recursum Congregat. Concilii audivisset sub die 18. Januarii 1589. eidem scribi mandavit, ut in criminalibus, ac pænis exigendis observaret sequentia.

- I. Duobus tantum assessoribus utatur.
- II. Ex quavis levi causa Processus non compilantur.
- III. Carcerati habitandi à Carceribus, eorum sumptibus quanto magis fieri potest patiatur.
- IV. Carcer pro Canonicis fit in loco honesto, & separato.
- V. Carcerati ad correctionem nihil omnino solvant, & pænas imponat pro modo culpa.
- VI. Pænas applicet locis piis, non autem Fabricæ, aut Sacristiæ Cathedralis.
- VII. Negocia absque supplicibus libellis audiatur.
- VIII. Pro litteris monitorialibus nihil prorsus partes solvere teneantur.
- IX. Pro absolutione ab excommunicatione, à juramento præsertim ad effectum agendi, nihil solvi permittat, præter decimam partem aurei pro Notario.
- XI. Non prohibeat quin Parochus post denunciationses possit absque alicuiuscentia conjungere contrahentes.

XII. Eleemosynas, & oblationes Ecclesie Cathedralis Capitulo relinquat, si ejus esse consueverint.

XIII. Candelæ diebus non feriatis quæque durat Officium in Altari Majori accensæ maneant juxta rubricas Missalis.

XIV. Collocutorium Monialium separationem ab Ecclesia curet edificari.

XV. Confessariis Monasteriorum, cum aliis quibuscumque licentiam ingrediendi Clausuram non concedat, nisi in casibus necessariis.

XVI. Nec Monasteria Archiepiscopus ingrediatur, nisi in casibus permixta Constituit. Gregor. XIII. quamvis unguem observet lib. 7. Epistolæ. pag. 9. & 10.

13 Rejicienda quoque est propositio in dilectis, quæ licet de juris rigore gravia non repetuntur, occasionem tamen præbent scandali, prout est delictum celebrationis plurium missarum eodem die, quod hodie grave existimatur, & graviter etiam plectitur, ut testantur Genuen. *prax. cap. 77. num. 2.* Bonacin. de Sacram. Euchar. disput. 4. quæst. ult. puncti. 7. num. 10. vers. verum Ricc. in *prax. par. 1. n. 312. vers. quare* Pac. Jord. lucubr. tom. 1. lib. 4. tit. 1. nu. 70. Et Presbyterum quendam Ludovicum Congum de hoc crimine in Urbe convictum, Eminentissimus Card. Vicarius ad Ergastulum per triennium damnavit: pœnaque in carceribus exacta, cum postea ad Sac. Congreg. Episcop. reus recursum habuisset pro absolutione ab irregularitate, quam incurritur timebat, die 15. Decembris 1084. sic rescriptum fuit — Sac. Eccl. censuit si Sanctissimo D. N. placuerit, supplicationem posse signari in forma Commissario Eminentissimo Urbis Vicario directæ, qui pro suo arbitrio, & prudentia Oratorem super præmissis absolvat, & ad suorum ordinum exercitium, ac Beneficia rehabilitet, ac dispenset. Est enim delictum commissum contra prohibitionem expressam Canonum in cap. sufficit 53. de consecr. quæst. 1. & cap. consulisti de rebr. Missar. quos non tantum consultare, sed præcipere, & prohibere, tenet. Sen.

Sententia communis Canonistarum, quam docent Menoch. *de arbit. lib. 2. cas. 407. nu. 4.* Ricc. *dict. resolut. 312. num. 1. art. 1.* Pac. Jordan. *dict. lib. 4. tit. 1. nu. 76.* ubi dicit damnatum esse sententiam illorum, qui tenent non esse de jure prohibitum pluries in die celebrare Pignatell. *consul. 1. nu. 1. & 2. tom. 4.* ubi dat concordantes, & contra facientes peccare mortaliter tenent expressè Navarr. *in Manual. cap. 25. num. 87.* Barbof. *in dict. cap. sufficit n. 3. de consecr. distinct. 1. Pignatell. dict. nu. 1.*

14 Cavendum propterea est ab opinione P. Ameni *in tract. (quem edidit Venetiis anno 1700.) de pœn. tit. 8. §. 2. num. 29.* ubi firmat quod DD. *Text. in cap. sufficit, & cap. Consulisti* consulant solummodo, & non præcipiant, & concludit sic. *Cum igitur nec contra jus Divinum, nec contra præceptum Ecclesiæ sit repetita celebratio, videre nescio quomodo mortaliter peccet Sacerdos celebrans pluries in eadem die.* Et progrediens ulterius *nu. 32.* addit sequentia. *Adverto autem quod potest etiam dari necessitas ex parte Sacerdotis, si nempe pauper esset, ejus fundi patrimoniales perissent, & sibi sustentanda esset Mater, aut Nepotes pauperes, & elemosyna unius Missæ, utpotè tenuis minimè sufficeret ad manutentionem Sacerdotis, & familie suæ &c. sequitur ex hoc, quod ex tali necessitate adactus Sacerdos, si omni diligentia adhibita ne sequatur scandalum, bis celebret in die, non peccat.* Et sic dum voluit Thesaur. *de pœn. Eccles. par. 2. vers. Missa cap. 5.* contrariam sententiam sequentem reprehendere, enormiter lapsus est, mereatur ipse reprehendi.

15 Quia opinio Authoris est contra communem sensum DD. & Ecclesiæ: nemoque, quem viderim (nec ipse allegat) inter casus, in quibus jure antiquo permittebatur eadem die Sacrum reiterandi, enumerat paupertatem Sacerdotis, ut videre est apud Glos. *in d. cap. consulisti verb. necessitati de celebrat. Missar. Nicol. lucubr. Can. lib. 3. tit. 41. nu. 2.* & alios supra allegatos: Cum evidens sit, quod necessitas, de qua loquitur *text. in d. cap. consulisti*, respicit Populum, & Ecclesiam, non autem necessitatem privatam

celebrantis, ut admonendo Episcopum Gerundensem declaravit Sac. Cong. Episc. *de anno 1588. ad 4.* prout refert Pag. *in c. in ordinando nu. 37. de Simon.* cujus decreti tenor ibi relatus talis est. *Ad quartum Super licentiis bis celebrandis, ac pecuniis, quæ pro illorum expeditione, ut asseritur solvuntur, miratur Sac. Congregatio agi de his licentiis concedendis: nam id non nisi ex magna necessitate fieri debet, & magna cautela, ut puta in locis ubi perpauissimi sunt Sacerdotes, vel adsint impedimenta Adversariorum fidei, vel quid simile, quæ cessant eo in loco, ubi vix evenire possint alii casus à jure permitti, nec concedi potest hæc licentia ab Episcopo generaliter, quasi privilegium alicujus Sacerdotis, sed tantum in aliquo casu particulari necessitatis causa ab Episcopo examinanda.* Quibus bene perpensis, doctrina hujus Auctoris censuram Congr. Indicis non valuit effugere, nam ejus liber damnatus fuit.

16 Punibilis quoque esset Presbyter, si pluries quam semel in nocte Sanctissimi Natalis Domini celebraret: Nam, & si jure communi inspecto *in cap. nocte 48. de consecr. dist. 1.* quilibet Sacerdos in hac solemnitate possit ter celebrare: tamen semel tantum hoc facere licet in nocte *Navar. cons. 1. de celebr. Missar. Graff. decis. aur. part. 1. lib. 2. cap. 40. num. 3.* Bonacin. *de Sac. Euch. disp. 4. quæst. ult. punct. 9. num. 6.* & ita servandum esse decrevit *Congreg. Ritum 7. Decemb. 1641.* quod per extensum refert Lantusch. *Theatr. Regul. verb. Missa nu. 5.* Cum enim nonnulli Regulares assererent licere in Nocte Nativitatis Sacerdotibus plures Missas celebrare, & audiri super hoc institerent, dicti Congreg. eorum rationibus auditis, nullo modo licere, sed omnino prohibendum respondit. Et cum abusus iterum tam in Urbe, quam extra resurgeret: denuò observantia dictorum Decretorum à Sac. Congregat. Visitationis Apostolicæ *7. Decemb. 1602.* & Edito Eminentissimi Card. Vicarii strictè demandata fuit, ut patet ex sequentibus provisionibus.

Eminentissimi, e Reverendissimi
Signori.

IL Sacerdote Carlo Confrueti Oratore
humilissimo dell'EE. VV. espone ri-
verentemente esser introdotta tanto in
Roma, come fuori in alcune Chiese,
la celebrazione delle tre messe basse nella
mezza notte della Nascita di Nostro Si-
gnore il che è contro la forma della Ru-
brica del Messale *de hora celebrandi Mis-
sam Rubr. 15.* e contro i Decreti, & di-
chiarazioni altre volte fatte da questa Sac.
Congregazione, de quali se ne dà qui
sotto copia.

Si supplicano per tanto l'EE. VV. d'
altra promulgazione, e Decreto per to-
gliere tal abuso, &c.

„ **C**um superioribus diebus consulta
„ hac Sacra Rituum Congregatio-
„ ne. An esset permittendum celebrari in
„ media nocte Nativitatis Domini post
„ Missam decantatam, successivè alias
„ duas Missas, & in eis Sac. Commu-
„ nionem exhibere fidelibus illam depo-
„ scentibus, & respondisse non esse per-
„ mittendum, sed omnibus utrumque
„ prohibendum. Nihilominus nonnul-
„ li Regulares afferentes hoc licere, sup-
„ plicarunt audiri, & Sac. Congregatio,
„ ipsis auditis cum Procuratoribus, &
„ Advocatis ad relationem Eminentissi-
„ mi Pallotti, stetit in Decretis, & re-
„ spondit: Iterum prohibendum, tam
„ Sacerdotibus celebrare volentibus,
„ quam confluentibus in media nocte ad
„ Ecclesiam, & Communionem depo-
„ scentibus. *Die 7. Decembr. 1641. Quo-
„ rum Decretorum duplicata expedita
„ fuerunt die 9. Augusti 1653. in Regist.
„ fol. 44.*

Riferiti per extensum come sopra dal
P. Ottavio Maria di S. Giuseppe nel suo
libro intitolato *Mille Interrogationes, &
responiones* stampate nel corrente anno
1702. fol. 290.

*Sacra Congregatio Vistationis Aposto-
licæ attentis narratis, supplicem
hunc libellum remisit Eminentissimo*

*Domino Cardinali de Carpiuo SS.
Domini Nostri in Urbe Vicario pro
observantia Decreti Sacre Congre-
gationis Rituum sub penis Eminentie
sue bene vixit. Romæ 7. Decembris
1702.*

Loco ✠ Sigilli.

I. de Totis Secretarius.

EDITTO

GASPARO per la Misericordia
di Dio Vescovo di Sabina della
S. R. C. Card. di Carpegna del-
la Santità di N. Sig. Vicario
Generale &c.

„ **E**ssendosi introdotto in alcune
„ Chiese di Roma, che nella No-
„ te del S. Natale di Christo Signor No-
„ stro si amministra il Santissimo Sagra-
„ mento dell'Eucharestia alli Fedeli, e
„ dopo detta la prima Messa si celebra-
„ no anche l'altre due nell'istessa Notte,
„ che essendo contro la Rubrica del Mes-
„ sale Romano *de hora celebrandi Missam,*
„ e contro i replicati Decreti della Sacra
„ Congregazione de Riti emanati sotto
„ li 7. Decembre 1641. sotto li 9. Agosto
„ 1653. ed in una *Pisaven. 30. Aprilis*
„ 1664. e successivamente ingiunta l'esse-
„ cuzione di detti Decreti dalla Sacra
„ Congregazione della Visita Apostoli-
„ ca sotto li 7. del corrente mese. Però
„ ordiniamo che in tutte le Chiese Pa-
„ triarcali, Basiliche, Collegiate, Pa-
„ rochiali, Nazionali, Regolari dell'
„ uno, e l'altro sesso, ed altre di quell'
„ Alma Città, in qualsivoglia modo pri-
„ vileggiate si osservino inviolabilmen-
„ te li detti Decreti in modo che ecce-
„ to la prima messa da dirsi (dove però è
„ solito) doppo la mezza notte, non si
„ possano celebrare l'altre due se non
„ nell'ora prescritta dalla detta Rubrica,
„ e dalli nostri Editti. Di più non si per-
„ metta in conto alcuno, che li fedeli
„ com-

„ comunicano nell'istessa notte , e ciò
 „ per evitar l'inconvenienti , potendo fo-
 „ disfare alla loro divozione nel giorno
 „ del S. Natale, sotto pena in caso di con-
 „ traventione di ciascheduna delle cose
 „ sudette di privazione dell'Ufficio alli
 „ Superiori , Officiali , e Ministri delle
 „ Chiese , ed altre à nostro arbitrio , e li
 „ Sacerdoti , che celebreranno , o che
 „ amministrano il SS. Sacramento de l'
 „ Eucaristia faranno da noi sospesi per
 „ venti giorni à Divinis , tutte volte si
 „ costarà la transgressione . Dato in Ro-
 „ ma dalla nostra solita Residenza que-
 „ sto dì 18. Decembre 1702.
 G. Card. Vicario .

N. A. Cuggiò Segr.

17 Sicuti nec licitum est Missas priva-
 tas celebrari in die Sabbati Sancti in qui-
 buscumque Ecclesiis , & Oratoriis , non
 obstante quacumque contraria consuetu-
 dine , prout Papa approbante , suo De-
 creto Generali statuit ead. Congreg. Rit. 11.
 Martii 1690.

Edicti gestationis Habitus Cleri-
 calis , et Tonsuræ .

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus debet publicare Edictum , ut Clerici deferant habitum , & tonsuram .
- 2 Clerici Minorum Ordinum non Beneficiati tenentur deferre habitum Clericalem causativè .
 Clerici Beneficiati , & alii in Sacris constituti non deferentes habitum Clericalem peccant , & Beneficiis ipso jure absque monitione privantur . ibi .
 Constitutiones Papales non indigent acceptione Populorum , sed obligant statim , ac sunt publicatæ . ibi .
- 3 Habitus Clericorum qualis esse debeat .
- 4 Episcopus non potest mulctis , & pœnis cogere Clericos non Beneficiatos ad inserviendum Ecclesiæ Cathedrali diebus festis .
- 5 Præsbyteri , an & quando possint cogi ad inserviendum Ecclesiæ

- Cathedrali ostenditur , & num. 6 .
- 7 Exemptio Clericorum à tributis , & collectis est de jure Divino .
 Clerici , qui dispositioni Sac. Canonum subiaci renuunt , sunt privandi privilegiis Clericalibus . ibi .
 - 8 Clerici privati non possunt privilegiis Clericalibus , nisi precedat trina monitio , & Decretum privationis .
 - 9 Clerici si non sunt privati ser. ser. gaudent privilegiis Clericalibus , etiamsi non incedant in habitu .
 - 10 Clerici non tenentur ad pœnam damni dati , sed solum ad estimationem noxe , & n. 12. ubi non adest Edictum Episcopi .
 - 11 Coloni Clericorum tenentur ad pœnam damni dati , & ad onera Communitativa pro portione Colonica .
 - 13 Clerici non tenentur ad onera imposta pro communi utilitate contribuere , nisi concurrat eorum consensus , & Beneplacitum Apostolicum .
 - 14 Clerici non subjacent Edictis Gubernii laicorum .
 - 15 Clerici non tenentur solvere collectas pro fructibus in eorum bonis recollectis , nec fructuum emptores , dummodo onera non sint realia , & invariabilia .
 - 16 Clerici filii familias testari possunt , etiamsi non habeant requisita , cap. 6. sess. 23. de reform. .
 - 17 Clerici non habentes requisita Concilii privilegium fori amittunt absque alia monitione , adhuc tamen possunt à Judice Ecclesiastico repeti , & puniri , si privilegiis Clericalibus privati non fuerunt .
 - 18 Clericus reassumens habitum in fraudem , potest à Judice laico , coram quo fuit præventus , constringi , & condemnari quoad bona .
 - 19 Episcopus potest procedere contra Clericum pro Delicto , de quo fuit à Curia laica absolutus , quamvis Clericatus renunciaffet .
 - 20 Judex laicus delegatione Papæ fit competens in causa Clerici .
 - 21 Clerici deferentes arma contra prohibitionem Episcopi possunt puniri , etiamsi non capiantur infragant ,